

FÖRENING blir ELDISTRIBUTÖR

...pengar att spara på kollektiv el

Text: MAJ STABERG Foto: ANDERS HÖÖG

Bostadsföreningen Söderbo på Heleneborgsgatan i Stockholm, valde en kollektiv lösning för att minska de allt högre elkostnaderna när det var dags att bygga om det föråldrade elnätet. På köpet vann de också andra fördelar - både praktiska och estetiska.

- Styrelsen har under flera år fört diskussioner om att installera ett nytt elnät. När det såg ut att inte bli fler sammanslagningar av lägenheter, och vi märkte en ny stabilitet i föreningen, var det dags att sätta planerna i verket, berättar **Christer Pettersson**, arkitekt och ansvarig för elinstallationerna i föreningen.

När Bf Söderbo bildades 1917 bestod fastigheten av ett 80-tal lägenheter. Idag, efter många sammanslagningar av ettor och tvåor, är antalet nere i 49.

Elektrikerna sa nej

Men det var inte en helt lätt procedur att som bostadsförening bli eldistributör med ett enda abonnemang.

Flera elektriker sa nej till uppdraget att dra de nya kablarna och elleverantörernas inställning var inte odelat positiv.

Tvärtom - flera av de stora leverantörerna var motståndare till ett samarbete och menade att en bostadsförening inte kunde bli egen eldistributör.

Detta trots att elbolagen i förlängningen kan vinna på avtalet genom minskade administrationskostnader och besväret att läsa av många elmätare.

Inget hinder

Det fanns ingenting i föreningens stadgar och övriga bestämmelser som hindrade att de individuella elmätarna slopades och att matningen till lägenheternas huvudsäkkring drogs inne i lägenheterna.

Att installera en enda elmätare i källaren och en ny el-stigare upp genom huset i direkt anslutning till befintliga elcentraler i lägenheterna skulle bli den ultimata lösningen.

Slutligen kom föreningen i kontakt med en elektriker som var villig att åta sig uppdraget.

Fortum sa därefter ja till den nya installationen och kopplade bort alla gamla mätare.

Sammanlagt tog det tre månader att genomföra själva installationen i husets tre uppgångar.

Snyggare trapphus

Den estetiska vinsten föreningen har gjort är inte minst viktig i sammanhanget.

Hade man haft kvar den gamla lösningen hade man varit tvungen att dra 5-10 kablar från källaren till lägenheterna genom de fem våningar höga trapphusen.

Det skulle medföra fula ingrepp i de nyrenoverade trappuppgångarna.

- Vi hade renoverat något år innan och hade ingen lust att så snart efter ommålningen göra stora ingrepp i trapphusen igen, säger Christer Pettersson.

Den gamla lösningen krävde också att de befintliga elmätarna måste flyttas till ett neutralt utrymme - exempelvis i källaren - vilket skulle bli omkring en halv miljon kronor dyrare i investeringskostnader.

Sparar 30 procent

De minskade administrationskostnaderna i och med färre elabonnemang gör att elkostnaderna för medlemmarna nu blir 20-30 procent lägre.

- I och med att de fasta kostnaderna är så pass höga och förbrukningsavgiften relativt sett är en mindre del, är risken inte stor att räkningarna blir orättvisa, säger Christer.

Tanken är att lägenhetsinnehavaren ska betala per kvadratmeter eller andelstal. Efter ett år ska en utvärdering göras.

- En nackdel kan vara att det individuella incitamentet att spara på elförbrukningen försvinner och att den som inte är hemma så ofta kanske känner att den betalar för mycket. Men då kan man ju alltid gå vidare och sätta in elektroniska mätare i varje lägenhet!

Många fördelar

Den totala kostnaden för installationen beräknas till 870.000 kronor inklusive byte av befintliga säkringar till automatsäkringar och jordfelsbrytare i samtliga lägenheter.

Fördelarna blir flera:

* Föreningen får en starkare förhandlingsposition gentemot elleverantörerna

* Nätavgiften per lägenhet minskar med 20-30 procent

* Den enskilde lägenhetsinnehavaren slipper besväret att förhandla med elbolaget - det sköter föreningen.

Christer Pettersson, arkitekt och byggtknisk expert i Bf Söderbo, är mannen bakom föreningens nya elkonscept. - Vi sänker de fasta kostnaderna med uppemot 30 procent. Och dessutom får vi ett bättre förhållingsläge gentemot elleverantörerna samtidigt som medlemmarna slipper teckna egna abonnemang - det sköter styrelsen, säger han.

Nya regler på elmarknaden kan stoppa gemensam upphandling av el

I mars i år fick näringsdepartementet i uppdrag att utreda utvecklingen på el- och gasmarknaden, bland annat hur konkurrens- och kundinflytandet ser ut på respektive marknad.

I uppgiften ingår också att se över behovet av krav på sanktioner mot elhandel- och elnätsföretag.

Enligt el-lagen får inte en elektrisk starkströmsledning byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession).

Kan stoppas

Departementssekreterare **Catarina Eriksson** på näringsdepartementet berättar att man håller på att sammanställa synpunkter som kommer in från bland annat HSB och Hyresgästföreningen.

Under tiden inväntar man svar från de stora nätbolagen.

När man hört alla röster ger regeringen klartecken till - eller stoppar -

bostadsrättsföreningar att gå över till att bli egna el-distributörer.

- Men de som redan har gjort nya installationer låter vi vara. Det kan bli för dyrt för elbolagen att lösa ut dem. Det har aldrig varit rakt ut tillåtet att göra så här men lagstiftningen är lite luddig.

Klart i vår

- Det enda undantaget är jordbruksfastigheter. En leveranspunkt, alltså elmätare, per byggnad har alltid varit tillåten. Det är begreppet "gårdstomt" som har tolkats som område med flera fastigheter, säger Catarina Eriksson.

Senast våren 2004 ska en ny förordning vara klar.

Samtidigt uppmuntrar t.ex. HSB sina medlemmar att välja en kollektiv el-lösning. 50-60 bostadsrättsföreningar har redan genomfört installationen och många andra ligger i startgroparna.

Det finns en hel del pengar att spara genom den här lösningen, säger **Christer Svensson**, försäljningsansvarig på Home Solutions inom HSB som hjälper föreningar att gå iland med projektet.

Laglig lösning

- Lägenhetsinnehavaren slipper de dyra fasta avgifterna. En förening i Gävle med 155 lägenheter sparar t.ex. 271.000 kronor per år med denna lösning.

Han menar att den installation som Home Solutions förespråkar är fullt laglig eftersom man inte drar kablarna mellan fastigheterna och därmed inte bryter mot nätkoncessionen.

- Hade vi fått dra om ännu mer och fått en enda leveranspunkt till bostadsrättsföreningarna hade vi gjort ännu större besparingar.

Home Solutions ägs av elnätbolaget Vattenfall. □